

Psykiatrien i Region Syddanmark

Folketingets § 71-tilsyn
Christiansborg
1240 København K

Administrationen

Kontakt: Signe.Andersen@rsyd.dk
Direkte tlf.: 99 44 48 82

Dato: 14. november 2017
Journal nr.: 17/39059

Vedr. opfølgning på tilsynsbesøg hos Børne- og Ungdomspsykiatri Kolding, Ungdomspsykiatrisk afsnit U1 og Børnepsykiatrisk afsnit U2

§ 71-tilsynet aflagde den 30. januar 2015 anmeldt tilsynsbesøg hos Børne- og Ungdomspsykiatri Kolding, afsnit U1 og U2. Den 23. oktober 2015 afgav § 71-tilsynet en rapport om besøget.

§ 71-tilsynet har den 25. oktober 2017 på baggrund af besøget anmodet Psykiatrien i Region Syddanmark om at besvare spørgsmål om udviklingen på forskellige områder siden tilsynsbesøget.

Siden tilsynsbesøget i januar 2015 har Børne- og Ungdomspsykiatri Kolding gennemgået organisatoriske ændringer, der er væsentlige at bemærke især i forhold til udviklingen i anvendelse af tvang. De dele af børne- og ungdomspsykiatrien i Region Syddanmark, der har placering i Jylland, er blevet samlet under Børne- og Ungdomspsykiatri Sydjylland. Afdelingens optageområde er den jyske del af Region Syddanmark. Døgnafsnit U1 i Kolding flyttede i forbindelse hermed i oktober 2015 til Aabenraa, hvor afsnittet blev sammenlagt med afsnittet i Augustenborg, mens pladserne i afsnit U2 delvist blev flyttet til den børne- og ungdomspsykiatriske afdeling i Odense. Esbjerg Psykiatrisk Akutmodtagelse har siden september 2015 fungeret som akutmodtagelse for børn og unge i Jylland.

1. Procedure for opfølgning i forhold til patienter, der bliver vidne til tvang mod andre patienter

Praksis i afsnittene er, at der i forbindelse med en tvangssituation afsættes en medarbejder til at tage hånd om eventuelle patienter, der er vidne til udøvelse af tvang mod andre patienter. Efter tvangsanvendelsen og når der igen er roligt på afsnittet, taler medarbejderen med hver enkelt patient og er opmærksom på, at det kan være voldsomt at overvære andre blive udsat for tvang. Arbejdsgangen er for nuværende ikke nedfældet skriftligt.

Børne- og ungdomspsykiatrien modtog i oktober nyt informationsmateriale om tvang fra Sundheds- og Ældreministeriet. Materialet består af en film og to pjecer: en til børn og unge op til 14 år og en til børn og unge fra 15 -17 år jf. www.sum.dk/tvang. Materialet bruges til at understøtte den lokale dialog og det daglige arbejde med at informere og inddrage børn og unge i forhold til brugen af tvang. Det nye materiale er udleveret og

gennemgået på døgnafsnittene samt gjort tilgængeligt på både intranet og afdelingens hjemmeside. Som anbefalet af Styrelsen for Patientsikkerhed arbejder afdelingen med at fastlægge en procedure for, hvornår og hvordan børn og unge i psykiatrien og deres pårørende bliver introduceret til materialet om tvang og deres rettigheder under en indlæggelse.

2. Udviklingen i tvang siden tilsynsbesøget samt brug af vagtordning og fortsat tendens til flere tilfælde af tvangsanvendelser i weekender og på helligdage

Udviklingen i anvendelsen af tvang i Børne- og Ungdomspsykiatri Sydjylland ses i nedenstående tabel. Opmærksomheden skal henledes på de organisatoriske ændringer beskrevet i indledningen. Det besværliggør beskrivelsen af udviklingen, idet både personale, fysiske rammer og patientsammensætning ikke længere er den samme. På den baggrund er udviklingen for hele afdelingen medtaget. På baggrund af de organisatoriske ændringer er der også medtaget tabeller for antallet af tvangsanvendelser i 2017 herunder antallet af patienter, der har været udsat for tvang i form af beroligende medicin eller bæltefiksering, samt tvangsanvendelser fordelt på månedsbasis.

Tabel 1: Antal tvangshændelser på Børne- og Ungdomspsykiatri Sydjylland 2015-2017			
	2015	2016	2017
<i>Beroligende medicin</i>	52	97	106
<i>Bæltefikseringer</i>	48	102	89

Tal fra Psykiatri NemKvalitet. Tallene for 2017 dækker for perioden 1. januar til 17. november.

I tabel 1 ses en stigning i brug af beroligende medicin med tvang fra 2015 til 2017. For bæltefikseringer ses til gengæld et fald i anvendelsen fra 2016 til opgørelsen den 17. november 2017.

En del af forklaringen på stigningen i brugen af tvang fra 2015 til 2016 er, at psykiatriloven blev ændret midt i 2015. Tidligere skulle tvang, hvor forældrene gav samtykke ikke registreres, hvilket det med lovændringen skal.

Tabel 2: Antal tvangshændelser og antal patienter berørt af tvang ved Børne- og Ungdomspsykiatri Sydjylland 2017		
	Antal hændelser	Antal patienter
<i>Beroligende medicin</i>	106	13
<i>Bæltefikseringer</i>	89	22

Tal fra Psykiatri NemKvalitet. Tallene for 2017 dækker for perioden 1. januar til 17. november.

Tabel 3: Antal tvangshændelser ved Børne- og Ungdomspsykiatri Sydjylland 2017 fordelt pr. måned		
	Beroligende medicin	Bæltefikseringer
Januar	34	28
Februar	1	20
Marts	1	24
April	7	3
Maj	10	0
Juni	18	3
Juli	21	2
August	6	2
September	2	1
Oktober	2	5
November	0	0

Tal fra Psykiatri NemKvalitet. Tallene for 2017 dækker perioden 1. januar til 2. november opgjort i antal hændelser.

Udviklingen i anvendelse af tvang på afdelingen i indeværende år, der ses i tabel 2 ovenfor, er utilfredsstillende. Det er dog værd at hæfte sig ved, at tvangsanvendelserne i 2017 især har fundet sted i de første tre måneder af året, og at den negative udvikling således er vendt (se tabel 3).

I 2017 har anvendelsen af beroligende medicin med tvang været anvendt i forhold til 13 patienter, hvoraf fire af disse patienter samlet har fået beroligende medicin med tvang 53 gange. Det er fire patienter, hvor det i forbindelse med psykotiske udbrud ikke har været tilstrækkeligt at gøre brug af diverse alternative forbyggende foranstaltninger, og hvor hensynet til patientsikkerhed og et sikkert arbejdsmiljø for medarbejderne har gjort sig gældende.

Tilsvarende udvikling ses i forhold til antal bæltefikseringer. Her gør to patienter sig gældende for 49 anvendelser af bæltefiksering i løbet af de første tre måneder i 2017.

Tabel 4: Brug af tvang fordelt på ugedage ved Børne- og Ungdomspsykiatri Sydjylland 2015-2017 fordelt i procent på ugedage			
	2015	2016	2017
Mandag	17 %	13 %	8 %
Tirsdag	14 %	15 %	15 %
Onsdag	13 %	20 %	14 %
Torsdag	19 %	15 %	10 %
Fredag	14 %	10 %	11 %
Lørdag	7 %	10 %	24 %
Søndag	16 %	19 %	19 %
Total	100 %	100 %	100 %

Psykiatri NemKvalitet, tvang i psykiatrien 2. november 2017. Antal hændelser.

For 2017 ses en procentvis større anvendelse af tvang lørdag og søndag, hvilket er en utilfredsstillende tendens. En vigtig del i forhold til at ændre udviklingen er, at afdelingen

har planlagt lørdagsstuegang i afsnittet i Aabenraa (se bilag 3). Formålet er at sikre indlagte patienter høj kvalitet, patientsikkerhed og effektiv behandling i weekender såvel som på hverdage. På grund af et stigende antal af unge med sociale problemstillinger i afdelingen, deltager nu endvidere en socialrådgiver ved alle sags gennemgange med henblik på at sikre opmærksomhed på denne gruppe unge og deres problemstillinger. Fordi denne gruppe unge efter endt weekendorlov kan have svært ved at vende tilbage til afdelingen, er der risiko for hyppigere tvangsanvendelse. Som følge af dette er normeringen af personale i aftenvagt søndag nu øget ved behov.

Udover lørdagsstuegang og opnormering af personale søndag aften bruges Den Regionale Fælles Bagvagt i børne- og ungdomspsykiatrien (RFBV) som redskab til at nedbringe tvangsanvendelsen (se bilag 1). Formålet med RFBV er at sikre behandlingskvalitet og koordinering samt patient- og personalesikkerhed i forbindelse med akutte vurderinger af børne- og ungdomspsykiatriske patienter i kontakt med Psykiatrien i Region Syddanmark udenfor dagarbejdstiden (dvs. hverdage fra kl. 18.00 - kl. 08.00 samt weekender og helligdage). Tilsvarende samarbejder Ungdomspsykiatrisk Døgnafsnit med Psykiatrisk Akutmodtagelse med akut lægehjælp på hverdage fra kl. 18.00-8.00 samt weekender og helligdage (se bilag 2).

Børne- og Ungdomspsykiatri Syddanmark arbejder kontinuerligt og intensivt på flere fronter for at forebygge anvendelsen af tvang. I januar 2015 indgik afdelingen en lokal partnerskabsaftale med Psykiatrisygehusets ledelse (se bilag 4 og 5), som danner grundlaget for indsatsen. Hver uge drøftes udviklingen i tvangsanvendelse på tavlemøder med medarbejderne, og der arbejdes med vidensdeling med øvrige børneafdelinger for eksempel på fælles temadage. Afdelingens to døgnafsnit anvender desuden en bæltefri tilgang, hvilket i udgangspunktet betyder, at der ikke anvendes bæltefiksering og i det hele taget kun bruges et minimum af tvang. Af hensyn til både patienternes og medarbejdernes sikkerhed kan tvangsanvendelse dog i yderste konsekvens være uundgåelig. Derfor kan bæltefiksering være sidste udvej på et bæltefrit afsnit, hvor andre alternativer ikke hjælper.

3. Samarbejde med kommunerne om udskrivning af patienter

Børne- og Ungdomspsykiatri Syddanmark samarbejder med kommunerne med baggrund i en gensidig interesse i at etablere rammer for et smidigt, effektivt og tillidsfuldt samarbejde til gavn for børn, unge og pårørende.

I foråret 2017 har afdelingen afholdt samarbejds møder omkring den koordinerede indsats mellem døgnafsnittene, patienternes opholdssted samt øvrige netværk af personer omkring patienten. Formålet er at sikre sammenhæng og koordinering af behandling for på den måde at forebygge anvendelsen af tvang. Den koordinerede indsats medvirker til at styrke samarbejdet på flere niveauer mellem døgnafsnittene og patienternes opholdssted. Initiativet bidrager derudover til at skabe bedre forudsætninger for sammenhængende forløb for den unge, pårørende og personale i overgange mellem sektorerne.

I komplekse forløb har afdelingen succes med at tilbyde, at en medarbejder fra døgnafsnittene har opsøgende besøg på en given patients bosted i en periode efter

udskrivelse. Formålet med opsøgende besøg har været vejledning og kollegial supervision.

Afdelingen har iværksat en proces med henblik på udarbejdelse af individuelle forhåndstilkendegivelser fra alle patienter i forhold til brug af andre beroligende midler i situationer, hvor det ellers kunne ende med tvangsanvendelse. Indsatsen er særligt fokuseret i forhold til patienter, der indlægges fra bosteder og tidligere har været udsat for tvang. Forhåndstilkendegivelser kan i den sammenhæng påbegyndes i ambulante forløb eventuelt forud for en indlæggelse, såfremt en indlæggelse vurderes nært forestående.

De to børne- og ungdomspsykiatriske afdelinger i Psykiatrien i Region Syddanmark har desuden tilsammen fået bevilget 11,7 mio. kr. til et projekt om styrket rådgivning. Det overordnede formål med projektet er, at styrke psykiatrisygehusets børne- og ungdomspsykiatriske behandling af borgere på botilbud, så de unge borgere følger og opsøger den behandling, de har brug for, og at understøtte medarbejdernes arbejde på kommunale og regionale bosteder. Dette gøres via en udbygning af den ambulante indsats på de børne- og ungdomspsykiatriske afdelinger med særligt fokus på samarbejde med kommunale og regionale bosteder. I projektet udbygges den ambulante indsats på de børne- og ungdomspsykiatriske afdelinger med særligt fokus på samarbejde med kommunale og regionale bosteder. Et tæt samarbejde med kommunerne skal sikre, at patientens forløb er koordineret. Samtidig handler det om gensidigt at øge viden og indsigt blandt medarbejdere i både Psykiatrisygehuset og på botilbud.

Vedlagte bilag:

- Bilag 1 – Regional Fællesbavgagt i børne- og ungdomspsykiatrien (RFBV)
- Bilag 2 – Samarbejdsaftale mellem Børne- og Ungdomspsykiatri Esbjerg og Psykiatrisk afdeling Esbjerg
- Bilag 3 – BU Aabenraa - lørdagsstuegang
- Bilag 4 – Lokal Partnerskabsaftale, Børne- og Ungdomspsykiatrisk afdeling Kolding-Augustenburg
- Bilag 5 – Lokal Partnerskabsaftale, Børne- og Ungdomspsykiatrisk afdeling Esbjerg

Med venlig hilsen
på vegne af sygehusledelsen

Charlotte Rosenkrantz Josefsen
Administrerende sygehusdirektør